

KULTUR

ELLEORE: KONGERIGET I ROSKILDE FJORD

I 70 år har en gruppe danskere brygget videre på en myte om, at deres lille ø er hjemsted for et særligt folk. Ellefolket væver fakta og fiktion så tæt sammen, at de efterhånden selv har svært ved at skelne, når de i en uge om året fejrer deres fædreland
Side 6-11

REJSEN TIL DEN GYLDNE Ø ELLEORE

Tilbage i 1944 købte en gruppe lærere en ø i Roskilde Fjord og udråbte den til et selvstændigt monarki. Her 70 år senere står den elliske nation stærkere end nogensinde – og én uge om året samles den lille befolkning på øen for at besynge deres elskede, uforklarlige rige.

Mikkel Vuorela
Peter Hove Olesen (foto)

vandkanten ved anløbsbroen står en lille pige på omtrent fire år i en lang, gylden kjole. Hun drejer hovedet og spørger den fremmede:

»Ved du hvad dag, det er i dag?«
»Nej, hvad dag er det i dag?«, spørger jeg tilbage.

»Det er kongens fødselsdag.«
Klokken nærmer sig tre, det er første søndag i august, og jeg er netop ankommet til kongeriget Elleore i Roskilde Fjord. Vi går til Kongens Gammelrov, en lille plads midt på øen, hvorover den elliske fane, ellebrog, vajer med sit hvide x-kors over rød baggrund. Her har øens omtrent 120 indbyggere samlet sig. De ventrer på kongen.

Midt i det hele står en sorthåret mand i hvid uniformsjakke, hvid kasket og blå shorts. Thomas Korsgaard er hans navn, men her bliver han mest

omtalt som jagtcaptainen – den praktiske leder af osamfundet.
»Kære Elleueget, råber han
»Kære jagtcaptaine, svarer folket med én mund.

»Kongen er ganske få minutter fra at ankomme til havnen, og vi glæder os meget. Når kongen ankommer, vil der udbrude spontan jubel, instruerer han de omtrent 120 personer, der står opmarcheret i geledder delt ind efter rangklasser.

På jagtcaptainens venstre hånd står nationens øverste klasse, admiralitetet, ikleddet ukurante uniformer. Alle har brystet besat med ordener og medaljer. Lige over for jagtcaptainen står fire hold af børn med hver deres fane, samt en lille flok af helt små unger. Flere af dem er ikleddet dragter, der ligner det elliske flag. De er laveste klasse og har endnu meget at lære. Endelig er der officersklassen, middelklassen, placeret i

geled til højre. På manges tøj går farven lilla igen, for lilla er kongens farve.

Så sker det: Kongeparret ankommer fulgt af en sort labrador, og den instruerede spontane jubel bryder ud. Kong Leo III – en rank, 56-årig herre ikleddet i hvid uniform fra top til tå – og dronning Carina – i kjole med et lilla silkebånd fra skulder til hofte, træder frem foran jagtcaptainen, der gør honnør med en enkelt finger til tindingen. Denne særlige honnør går igen, som kongeparret bevæger sig langs rækkerne og hilser på alle undersåtterne.

Solen bræder frem, og jagtcaptainen tager ordet:

»I 70 år har vi modtaget vores konger her i riget på hans fødselsdag. Når kongen kommer til riget, spredt skyerne sig.

Kong Leo III holder en tale, dekorerer udvalgte borgere med ordener og trækker til sidst sit sværd og adler blandt an-

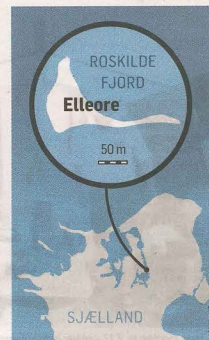
dre premierministeren som tak for en god indsats for riget. Derefter bevæger alle sig til et lille traktament i byens rådhus, der er et højloftet kæmpeetel på 143 kvadratmeter med plads til hele nationen. Ved højbordet sidder jagtcaptainen bænket mellem regentparret. Belevet griber han en køkkenrulle, river et stykke af og vender sig mod dronning Carina.

»En tallerken, kære dronning?«
Hun takker, lægger en bolle op på papiret og hælder kakao mælk i sin royale kop.

Fædrelandskærligheden lever

Så hvad foregår der her? Folkene på øen har svært ved at forklare det og fortæller mig, at ingen kan svare på spørgsmålet »Hvad er Elleore?«.

Men for at bygge et sted kan man sige, at Elleore er verdens ældste eksisterende mikronation. I 1944, mens

millioner af mennesker forbløvede på europæisk jord, og store rigter sank i grus, købte en gruppe historielogiske og sproglige og uernørkede lærere fra Frederik Barfods Skole i København øen Elleore og udråbte den til selvstændig nation. Grundlæggerne skulle senere blive kendt som *de ni uddedlige*.

Siden har nye generationer taget over og bygget videre på den komplekse fædrelandsmite, som de ni uddedlige skabte, og én uge om året kulminerer det hele i den såkaldte elleuge, hvor ellefolkene drager til øen og slår en stor teltlejr op og forestiller sig, at de er vendt hjem til fædrelandet efter 51 ugers landflygtighed i Danmark. Det er en travl uge, for i løbet af de syv dage skal de nå alt det, som andre nationer har et helt år til.

Det kan affejes som noget værre gaskak eller karakteriseres som et avanceret rollespil, men det virker ikke som

ROYAL HILSEN.

Kong Leo III og dronning Carina hilser på hver enkelt af deres undersåtter, som gør honnør ved at føre en enkelt finger til tindingen. Over dem alle vajer det elliske flag, Ellebrog, der er rødt og hvidt som det danske, men har korsset på skrå.

tilfredsstillende forklaringer, for nationen Elleore vækker ægte følelser i indbyggerne. Selv om det hele er for sjov, er det samtidig dybt alvorligt. En flok af øens veteraner forsøger at forklare mig det, da kongen senere på dagen holder reception ved sit slot – et stort blåt villateilt nær flagstangen og mindstenen for det store ingenting.

En ældre herre, der første gang var med på øen i 1955, husker, hvordan de dengang dyrkede de samme elliske sportsgrene som i dag: andalusisk bjergklatring, 40 meters baglængs vandgang for herrer og nationalsporten kracet, som jeg senere skal lære mere om.

En anden viser sit bådforbereris, som det elliske marinerministerium udstedte til ham i 1970, og forklarer, at grænserne mellem virkeligheden og det opdigtede fortæner sig over årene, og det opdiger derfor længere ved, hvad der er hvad.

»Tilbage står, at man ser solen stå ►

ROYAL ANKOMST. Spontan jubel bryder ud, da kong Leo III og dronning Carina dukker op på regentens fødselsdag.

»op og gå ned her på øen«, siger han, inden en noget yngre kvinde bryder ind med en sætning, der indkapsler Elleores dobbelte bund.

»Så står man der og føler noget, der er ligesom fædrelandskærlighed, på en åndssvag holm i Roskilde Fjord«.

Ellefolk på øen er en ubestemmelig flok. Aldersmæssigt spænder de fra blestadiet til et godt stykke over pensionsalderen, men fælles for de fleste er, at de på en eller anden måde har en tilknytning til Kildegårds Privatskole i Gentofte. Det er herfra, nye borgere bliver rekrutteret fra 6. klasse, hvor de kommer med over og holder sommerlejr og langsomt bliver indført i den elliske tradition gennem øens undervisningssystem. Øen er i dag ejet af en lukket elevforening, for de ni udelagte har vist sig ikke at være helt så udelagte som deres rygte, men også folk udefra kan i sjældne tilfælde komme med, hvis de bliver anbefalet af to elleborgere.

»Hver gang du finder svar på et spørgsmål om Elleore, vil der åbne sig to nye«.

Og selv om det langtfra er alle danskere, der har hørt om det lille udbrydermonarki, er det faktisk kendt i smalle kredse verden over. I rejseguiden Lonely Planets bok om mikronationer er Elleore placeret i den del, der hedder serious business.

Det er der en grund til, for ellefolk har eget kongehus (Leo III og Carina), egen regering (cabinetet), egen møntfod (leo d'or), eget flag (Ellebrog), egne frimærker (over 1.000 forskellige), egne sportsgrene (nationalsporten krachet er en slags volley med en meget, meget tung bold), eget sprog (arbitrært latin, der ligner kunstsproget interlingua med tilføjelser), tre universiteter (Skt. Fintans Universitet, Katedraluniversitet og det mere eksperimenterende universitetssenter HUC) og egen historiskritik (som er for kompliceret til at forklare i en parentes).

Alt det skal jeg lære meget mere om over de to dage, jeg opholder mig på øen, men lige nu står jeg bare der på en græssti mellem teltene, drikker kongelig champagne og er snoforvirret. Jeg tænker på de profetiske ord, som en elleborger sagde kort efter min ankomst:

»Hver gang du finder svar på et spørgsmål om Elleore, vil der åbne sig to nye«.

OKTOBERFEST TIL TORDENMUSIK

Da der hverken findes elektricitet, vand eller kloakering på Elleore, står ellefolk med store logistiske udfordringer, når nationen skal holdes på benene. Derfor har de indrettet sig strengt hierarkisk med faste opgaver for den enkelte og et fastlagt skema for hver dag. Jagtcaptainen styrer showet, men hans

“

Når kongen kommer til riget, spreder skyerne sig
Thomas Korsgaard, jagt-captain

højre hånd, stadskommandanten - en ung fyr, der altid bærer en hvid hjelm - står for disciplineringen af folket.

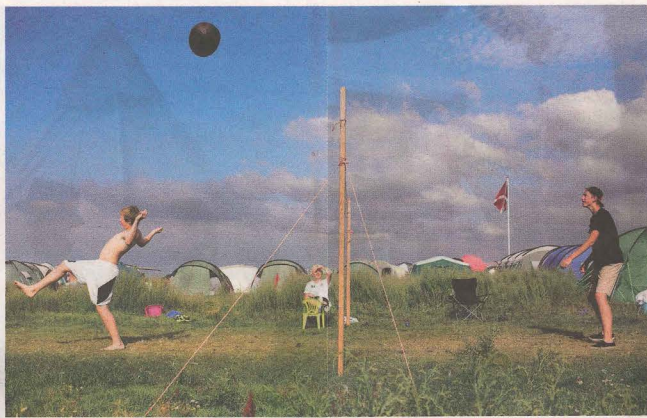
Da jeg har slået mit telt op i det mere mondæne kvarter Ellerup, er luften blevet uhyrlig varm, og en venlig sjæl kommer med et tip:

»Hvis du vil bade, så husk at bede om badebilletelse hos stadskom. Ellers får du en midlertidig arbejdstilladelse«.

For den undviede er det ren volapük, men for elleborgerne er det klar logik. Sproget flyder med interne vittigheder og selvpåfundne begreber, der alt sammen referer til det elliske univers. For en gæst føles det som at være dummet ned i en fest for en kæmpestor samspils familie, men som timeerne går, begynder nogle af sammenhænge

ne så småt at dæmre. Efter ellefolk har indtaget en treeters middag bestående af rejcocktail, kronvildt og bananasplit og sunget fædrelandssange med armene sammenlænket bliver der ringet på en klokke, og stadskommandanten tager ordet. Morskaben er forbi. Det er blevet tid til at uddøle arbejdstilladelser.

Det er blevet observeret, at en af øens uen indbyggere er gået gennem rådhuset i en ureglementeret påklædning, hvad stadskommandanten ikke kan sidde overhørig.

NATIONALSPORTEN. Krachet hedder spillet, hvor de to hold kæmper om at lande en tre kilo tung bold på modstandernes side.

»Vi kan ikke have, at der er folk, der går gennem rådhuset i bar overkrop, vel?«, råber manden med den hvide hjelm ud over bordene.

»Neeeeee«, svarer folket i kor.

»Den smukke mand, der gik her forbi i bar overkrop, skal ikke undvære en arbejdstilladelse«, opklarer kommandanten, og folket jubler.

En ung kroløber fyr i undertøj går op til stadskommandanten og modtager et stykke papir, der bliver underskrevet og stemplet på stedet. Det er en midlertidig arbejdstilladelse, og den betyder, at modtageren skal tømme lokumspanden. Dem bliver der uddelt et par stykker af.

»Der er altid arbejde til dem, der vil arbejde«, konstaterer en kvinde tort.

Episoden er på en måde sigende for ellefolkets humor. Elleore er som omverdenen bare med et ekstra drej på absurditetens knap. Det er ikke et univers, som alle kan tage til sig.

Efter måltidet, mens et hold klædt i 70'er-disco-tøj vasker op til lyden af 'Stayin' Alive' og andre hits og hælder gin-tonics i gabet, fortæller en 20-årig kvinde ved navn Frederikke Rose Holm, at hun har valgt at vrage kæresten, der ikke passede ind i Elleore. For det er simpelthen ikke alle, der kan oparbejde al den dedikation, som det kræver at

være en del af det elliske sammenhold.

»Det handler om, at folk skal kunne lege med«, siger hun.

»Og jeg kan ikke forestille mig et liv uden Elleore. Elleore er hele livet igen«.

Selv har hun været med, fra hun var spæd, og hendes forældre er her også. Ikke sjældent sker det, at elleborgerne danner par internt, og det har resulteret i, at der ud over rekrutterne fra Kildegårds Privatskole er en stor gruppe ganske små, indfødte elleborgere på øen. Ja, faktisk er den elliske nation større end nogensinde. For et par tiår tilbage var der blot 30-40 deltagere i elleugen. Nu er de 120, og foreningen tæller i alt 251 medlemmer.

Folk som Frederikke Rose Holm udgør en stor del af øens demografi - unge omkring de 20. Og selv om de respekterer samfundets regler, vil de også sætte deres eget præg på, hvor Elleore skal bevæge sig hen i fremtiden. Det kan blandt andet ses ved, at der i tillæg til de mange højskolelignende fædrelandssange er opstået en ellisk undergrunds scene, der laver pop og hiphop. Og så bliver der også holdt nogle seriøse fester.

Mens et tordenvejr nærmer sig fra Danmark, bliver der gjort klar til oktoberfest på øens diskotek, Café Jokken, et

stort telt på Elleores isolerede østspids kaldet Vipstjerten.

Den lille nation vil ikke stå tilbage for noget. Som Frederikke Rose Holm siger:

»Alt det, som andre nationer har, vil vi også have«.

Halvanden time senere rammer uvejrnet Elleore, og byene glimter gennem Café Jokkens blå teltud. I glimtene kan man se fuldt udklædte elleborgere - mest de unge - fester i lederhosen og røde heidkjoler til lyden af torden og tyske slagere. Teltet er hedt som en sauna. Var den ikke allerede faset ind, står det nu helt klart, at ellefolk ikke er typerne, der gør tingene halvt.

Selv står jeg i hjørnet af Jokken med en grøn tyrolerhat på hovedet, falsk overskæg under næsen og en lang T-shirt, der er trykt som en heidkjole på kroppen, og bælter af et literkrus med øl. Altsammen udstyr, som venlige elliske hænder har foræret mig.

Jeg trækker udenfor i det tilstødende telt, og en ung kvinde, som jagtcaptainen har sendt ud, kommer hen og begynder at tale.

Det viser sig at være nationens premierminister, den nyligt adlede Charlotte Moltke. Efter lidt snak fortæller hun, at nationen oplever nogle implementeringsvanskeligheder omkring Elleores

nyeste universitetsreform.

Det sortner for mine øjne.

«Elle ore - den gyldne ø»

Klokken syv sytten skal ellefolk op, og jagtcaptainen og en anden herlig type - onkel Plum (for tordt) og kæmpebriller med lys i - går fra telt til telt med en ghettoblaster og vækker alle.

»Godmorgen«, siger jagtcaptainen entusiastisk, som han lyner hvert telt op.

»Kan I heller ikke sove mere? Må jeg se åbne øjne og et stort smil? Her er sømme kommet lidt vand i bryggeset, husk at få luftet ud«.

Kongen er allerede stået op. På hans telt er det elliske rigsvåben påsæet: I midten er et skjold med det elliske flag flankeret af en løve og en jæger. Det er en reference til Elleores stolte historie - for tilbage i 1907 blev her nemlig skudt to løver på øen i forbindelse med optagelserne af filmen 'Løvejagten' - en international filmsucces, som var med til at cementere Nordisk Film som en vigtig virksomhed. Ifølge ellisk mytologi går nationens historie imidlertid meget længere tilbage.

Jeg har glædet mig til i dag, for senere vil universiteterne åbne, og der vil være mulighed for at lære mere om netop historien. Men efter flaghejsning og mor-

“

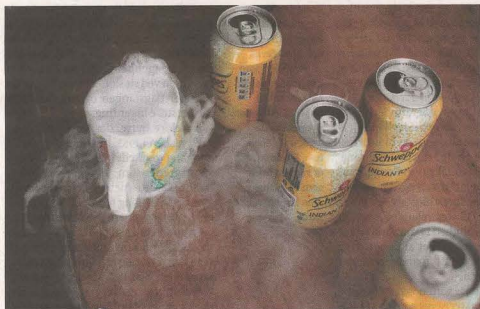
Alt det, som andre nationer har, vil vi også have
Frederikke Rose Holm, super-cargo og søetats-captain

genskafning bryder endnu et voldsomt regnvejr løs over det lille rige, og der bliver mulighed for at læse op i den lille grundbog 'Den udviede basalt om Kongeriget Elleore', som endnu en venlig sjæl har givet mig.

Ifølge bogen blev det elliske samfund grundlagt af flygtende irske munke, der var kommet på afveje. Da de øjnedes Elleores flade ufrugtbare land 17. februar 944, skulle det have mindet dem så meget om hjemlandet, at én skulle have udbrudt: «Hic est elle ore» - her er den gyldne ø, og derfra skulle navnet Elleore altså stamme.

I knap 600 år levede munkene på øen i Krune Kloster - hvis kronike på forunderlig vis også er kommet elleborgerne i hænde. Den samme venlige sjæl, Hans Rancke, hedder han, som gav mig grundbogen, kommer med et eksempel på af klosterkroniken og viser, hvordan den på elegant vis fylder nogle af de huller ud, som Saxos Danmarkskrønike har efterladt sig. For hver tog kong Valdemar hen efter blodgildet i Roskilde i 1157? Elleore, selvfølgelig.

Den komplicerede elliske historie - som jeg her kun berører et lillebitte hjørne af - er imidlertid ikke nationens kerne. Kernen er det særlige sammenhold, den særlige stemning, der bliver skabt mellem de mennesker, der ►

NATIONALDRINK. Tørst er eneste kæledyr mulighed på øen, der hverken har el eller vand.

VÆKNING. Hver morgen kl. 7.17 vækker jagtcaptainen og onkel Plum folk til flaghejsning.

REKTOR RANCKE. Elleore er bygget på en righoldig fortælling, der går over 1.000 år tilbage.

BADETID. Da et uvejr bryder løs, ser elleborgeren HC Holm sit snit til at få et brusebad.

GLAD TJANS. På Elleore har hver aften store opvask og tema, så en ellers sur pligt bliver festlig. Søndag er der disco-tema.

► overgiver sig til fortællingen, og det er det, der er så svært at forklare, siger alle.

Tidligere på dagen forsøgte en midaldrende fyr sig med den her analogi: »Elleore er et rum til at lege. Historien og traditionerne er rammen om legen – det er som en fodboldklub, hvor øen her er vores bane, sagde han.

»Vores beålede grundlægger skrev en komplet historie, og det geniale er balancen mellem eventyr og faktisk historie. Kan man ikke historien, kan man ikke spille spillet».

Derfor bliver børnene taget i skole.

Ved Onkel Plums Hytte – et villatelt så rigt dekoreret med tingetaler og lysende dimser, at det efter sigende kan ses fra månen – står en lille flok af de yngste opplinet for at tage optagelsesprøven – recitation af nationalsangen linje for linje – uden at kigge på teksten.

»Ave nostre patria, ave Campo del dea in undas cantante. In le costa gratia e gaudio es manifestans, hakker børnene sig igennem linje for linje. De har hele

leugen til at lære det, men det er kun første led i uddannelsen.

Året efter bliver man baccalaur (nyere elleisk historie, kongerække, grundlæggende viden), næste år kandidat (ældre tids historie og elleisk geografi kaldet ellegrafi) og endelig licenciat (kendskab til det elleiske sprog, arbi-trært latin). Ens stemmetal ved demokratiske afgørelser afhænger af uddannelsesniveau. Jo højere, jo flere stemmer.

Efter endt grunduddannelse kan man vælge at lave en magisterkonferens og endelig en doktordisputats – og for at det ikke skal være løgn, har en ældre tysk frimærkesamler, ved navn Bernhard Luerssen, der elsker Elleore og har lært sig dansk alene for at kunne forstå riget (og for sin indsats er ud-nævnt til konsul) – i år holdt en magisterkonferens på øen, hvor han argumenterede for, at O-meridianen skulle flyttes fra Greenwich i England og 48 minutter mod øst til Elleore, der – som enhver elleborger ved – er klodens

“

Elleore destillerer noget, der handler om livet, om mennesket, om samfundet og om gruppen. Det er det sjove ved Ellemysten Stads-kommandanten

midte.

Under regnværet (26 mm i alt) får jeg sat mig ned sammen med Elleores stadskommandant, den unge hjemklædte fyr, der beder om ikke at få sit navn i avisen. Til gengæld vil han gerne fortælle, hvad hans Elleore handler om.

»For mig er det som en familie. Børn vokser op sammen og oplever et bånd og et slægtskab, der bliver en essentiel del af livet. Selv om jeg kun har været med i syv år, kan jeg ikke se mig selv forlade det», siger han og forsøger at karakterisere elleborgene.

»Mange af os her ville kunne trives på en scene, men vi optræder ikke for et publikum. Vi optræder for hinanden, men er samtidig helt blottede. De mennesker, der kender mig bedst, er herude fra. Vi taler om løseler og drømme. Der er en sætning i en af sangene, der fanger det godt. Den lyder: »Og alvor og gammen er rammen om stammen, når sammen om flammen, den er«, reciterer han.

»Vi er her, fordi vi er venner, men sam-

tidig destillerer Elleore noget, der handler om livet, om mennesket, om samfundet og om gruppen. Det er det sjove ved ellemysten.

Øvandring med ministeren

Premierministeren, Charlotte Moltke, har taget en gul trøje på, hvis hætte ligner en løvemante. Sammen går vi en tur rundt om Elleore, der er formet lidt som en boomerang – cirka 300 meter på den lange led og cirka 200 meter i højden.

Vi bevæger os forbi Maglelille Færgen og Elskoven, hvor bagebænken står. Videre ned ad Slagsiden, forbi Midtvejskrisen og står til sidst ude på Vipsjerten, hvor Jolken ligger. Røde mariehøns kraver i bynen, der er øens mest udbredte vækst. Overalt ligger hvide fjer tabt af svanelokkene, der bebor øen resten af året.

Premierministeren er 24 år og studerer på CBS til daglig, men hver måned åre rundt holder hun møde med sit elleiske cabinet og oplever som de andre

elleugen som årets højdepunkt.

»Jeg bliver altid glad i låget, når jeg kommer her. Når man står på havnen og kan se, at rådhuset er rejst på øen, og at folk snakker og genfinder hinanden ...», siger hun.

»Det er fantastisk.

Vi runder Vipsjerten, kigger ud over Morvandet, glider til forbi Andys Huk og ned til Elbuven. Premierministeren fortæller om, hvordan Elleore har handelsaftaler med verdens andre mikronationer og årligt modtager en håndfuld breve fra håbefulde nye nationer fra hele kloden.

»Men vi anerkender ikke stater, der er mindre end 17 år gamle og ikke har et indbyggertal, der er værd at snakke om, siger hun.

Herr under vi Kap-ut, øens nordspids, hvor munkenes klostet ligger, traver sydpå til Hagesmøkket og ned til Kap Goddag.

»Som visse andre nationer i nabolaget stræber vi opad».

23 minutter efter vi begyndte at gå, er

vi nået hele vejen rundt.

I solnedgangen spiller en flok teenagere krachet, nationalsporten. Placeret i krydsformation – som i det elleiske flag – står fem drenge på hver side og skiftes til at kaste en tre kilo tung lederbold over en snor, mens de griner hysterisk. Noget lidt mindre unger kigger på. De er nye på øen.

»Det er en rigtig sport», siger en.

»Alting er meget mærkeligt her. Alting bliver lavet om på en mærkelig måde».

»Hvad synes I om det hele?», spørger jeg.

»Hvis Elleore var et rigtigt land, ville det være verdens lykkeligste», svarer en lille langhåret fyr. En blond pige supplerer:

»Hvis det var et land, ville jeg bo her».

Klokken nærmer sig midnat. Elleborgerne tilbyder mig en særtransport til Danmark, og jeg slår til og slår en sidste sludder af en kvinde siger:

»Så håber jeg bare, at du har fattet det».

mikkel.vuoreta@pol.dk

ONKEL PLUMS HYTTE. Om dagen er her optagelsesprøve til universitetet, om natten lyser det, så teltet kan ses fra månen.

SANSOKATTEN. »For Elleore er selveste Eventyrland og svæver i rødgylde snore i solfaldets yderste rand«, synger elleflokken.

ADLING. En af kongens roller er at uddele ordner og medaljer og stå for forræmter af dem, der gør en særlig indsats for riget.